

Jaarverslag

2017

ahead with
smart logistics

Jaarverslag 2017

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
CB, Ahead with smart logistics	6
Organisatie	7
Geconsolideerde kerncijfers	8
Raad van Commissarissen boekjaar	10
Bericht Raad van Commissarissen	12
Bestuursverslag	15
- Directie	16
- Meer toegevoegde waarde met slimme combinaties	17
- Aan de vooravond van stevige groei	20
- CB Fashion slaat nieuwe weg in	22
- Strategie en vooruitblik	23
- Financiële gang van zaken	25
- Risicomanagement	28

Jaarrekening	31
- Geconsolideerde balans	32
- Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	34
- Geconsolideerd kasstroomoverzicht	35
- Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	37
- Toelichting op de geconsolideerde balans	45
- Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening	54
- Overzicht van het totaalresultaat	61
- Enkelvoudige balans	62
- Enkelvoudige winst-en-verliesrekening	64
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	64
- Toelichting op de enkelvoudige balans	65
Overige gegevens	73
- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	74
- Statutaire winstbestemmingsregeling	79
- Vijf jaren Centraal Boekhuis B.V. (geconsolideerd)	80

Voorwoord

Samen met onze klanten, collega's en andere betrokkenen kijken wij terug op een jaar van ontwikkelingen. Als bedrijf staan we open voor verandering, vernieuwing en diversiteit.

De digitale mogelijkheden helpen ons bij het aanboren van nieuwe markten, het opzetten van slimme business modellen en het flexibeler inspelen op vragen van onze klanten.

In het kader van onze diversificatiestrategie zijn we enkele jaren geleden naast de mediamarkt ook aan de slag gegaan in de zorg- en fashionmarkt. Inmiddels hebben wij vastgesteld dat vooral onze media- en zorglogistiek elkaar versterken en dat dat niet het geval is bij de fashion logistiek. Om die reden hebben we in 2017 onze aandelen in CB Fashion verkocht. Voor medewerkers en klanten van CB Fashion leidt dit niet tot veranderingen. CB en CB Fashion blijven samenwerken om de fashionmarkt zo goed mogelijk te bedienen en zien de toekomst met vertrouwen tegemoet.

In 2017 zijn we aangevangen met het vernieuwen van ons strategisch plan voor de komende jaren. Hierbij betrekken we via bijeenkomsten en werksessies veel van onze medewerkers en stakeholders. In het kader van het vergroten van onze wendbaarheid zijn we van start gegaan met een 'portfolioteam'. Dit team prioriteert onze projecten en knipt deze op in deelprojecten en realiseert daardoor sneller resultaat. Zo kunnen wij directer schakelen, onze ambities sneller realiseren en waardevoller zijn voor onze klanten.

Wij faciliteren onze partners en klanten bij het inrichten van een toekomstbestendige supply chain. Samen met vervoerspartners bundelen we goederenstromen en verduurzamen we transport. We zetten in op snellere levertijden, lagere logistieke kosten en schoon, veilig vervoer.

Door het aanbieden van real-time informatie geven wij onze klanten tools om hun eigen processen efficiënter in te richten. Zo zorgen we samen voor de service waar de eindgebruikers – afnemers van boeken en/of medische hulpmiddelen – om vragen.

In de mediamarkt hebben we een goed jaar achter de rug. Op tal van vlakken konden wij toegevoegde waarde creëren. Zo maakt de aankoop van 50% van de aandelen in Printforce en de intensievere samenwerking die wij met hen aangaan ons voor (inter)nationale uitgeverijen een nog aantrekkelijkere partner.

Onze logistieke dienstverlening in de zorgsector groeit. In 2017 hebben we onze omzet en ons netwerk uitgebreid. Steeds meer leveranciers van medische hulpmiddelen, zorginstellingen, zorgprofessionals en cliënten zijn overtuigd van de kracht van CB en onze business unit Hulpmiddelbezorgd.nl. Met onze voor de zorgsector unieke formule voorzien wij zorginstellingen en cliënten merkonafhankelijk van onder meer incontinentiemateriaal en wondzorgproducten. Het hoge klanttevredenheidscijfer (8,8) dat wij in 2017 kregen van cliënten, motiveert ons om Hulpmiddelbezorgd.nl verder uit te bouwen en ons marktaandeel te vergroten.

We kijken met trots terug op het afgelopen jaar, waarin wij meer efficiëntie, snelheid en transparantie hebben aangebracht in de keten. Hier zetten wij ook in 2018 weer graag de schouders onder.

Hans Willem Cortenraad
Algemeen directeur
April 2018

CB, Ahead with smart logistics

CB staat voor ruim 145 jaar ervaring in logistieke dienstverlening. Wij bieden oplossingen in de vorm van Logistieke diensten, E-fulfilment, E-book distributie en Informatiediensten. Met ruim 1000 professionals dragen wij iedere dag bij aan het succes van onze klanten.

Onze focus op nieuwe technologieën, vergaande automatisering, marktontwikkeling en innovaties maakt dat CB bekend staat als een van de modernste logistieke dienstverleners van Europa. CB is hiermee dé logistieke schakel voor klanten in de sectoren Media en Healthcare.

Organisatie

Op 31 december 2017 had CB de navolgende 100% dochtervennootschappen:

- eBoekhuis B.V.
- CB Vlaanderen N.V.
- CB Holding Vastgoed B.V.
- Hulpmiddelbezorgd B.V.

Op 31 december 2017 was CB medeaandeelhouder van:

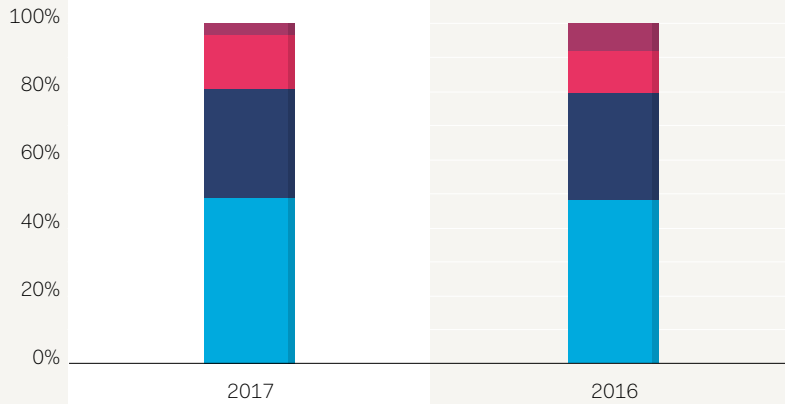
- CB Printforce B.V.
- Joint Book Services B.V.
- CB Facturatie B.V.

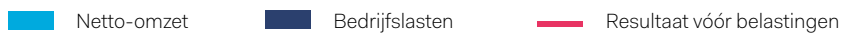
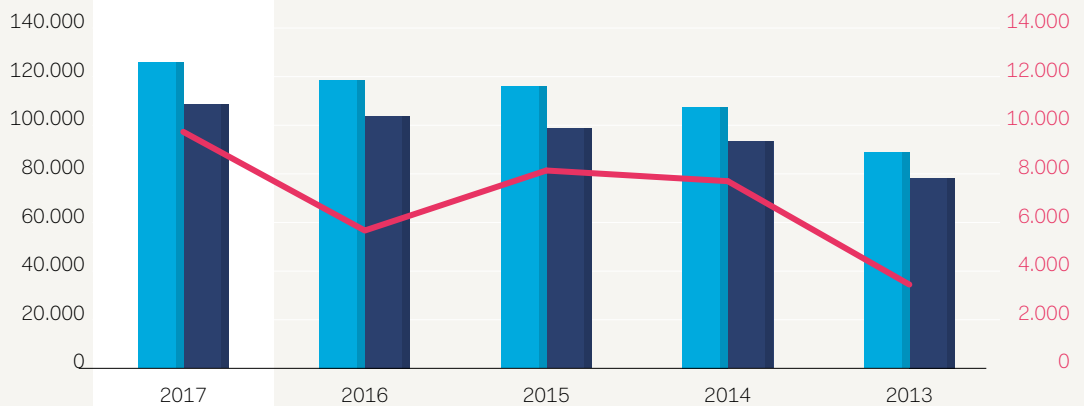
Geconsolideerde kerncijfers

	2017	2016
Totaal netto omzet (x € 1.000)	122.446	115.476
Bedrijfsresultaat vóór afschrijvingen (x € 1.000)	16.838	12.532
Bedrijfsresultaat (x € 1.000)	9.245	5.233
Resultaat vóór belastingen (x € 1.000)	9.029	5.510
Geconsolideerd resultaat toekomend aan de rechtspersoon (x € 1.000)	6.678	4.306
Rendement op eigen vermogen [ROE]	16,8%	9,2%
Rendement op netto omzet [ROS]	7,6%	4,5%
Kasstroom uit operationele activiteiten (x € 1.000)	6.413	12.659
Investerings in vaste activa (x € 1.000)	6.440	10.122
Groepsvermogen (x € 1.000)	41.816	37.635
Solvabiliteit	27,2%	23,2%
Personeelsleden in vaste dienst	822	792
Personeelsleden inclusief uitzendkrachten (gemiddeld aantal Full Time Equivalents)	1.210	1.144

Netto-omzet verdeling

Netto-omzet, bedrijfslasten & resultaat vóór belastingen

Raad van Commissarissen boekjaar

Peter Dirks (1948)

Lid van de Raad sinds 2014

Voorzitter

Lid RHR-commissie

Belangrijkste nevenfuncties:

- Lid RvC De Persgroep Nederland
- Voorzitter RvT Stichting Pensioenfonds Openbaar Vervoer
- Voorzitter RvT Stichting Emergo
- Lid RvC Euretco

Miriam van Dongen (1969)

Lid van de Raad sinds 2010

Voorzitter Auditcommissie

Belangrijkste nevenfuncties:

- Lid RvC Optiver en voorzitter auditcommissie
- Lid RvC PGGM en voorzitter auditcommissie
- Lid RvC VIVAT, Voorzitter Auditcommittee, Lid Risk Committee, Lid Remuneratie en Nominatie commissie
- Lid Raad van Toezicht Kadaster en voorzitter Audit Committee
- Lid Bestuur Stichting Administratiekantoor Aandelen KAS BANK

Kitty Koelemeijer (1963)

Lid van de Raad sinds 2014

Lid Auditcommissie

Belangrijkste nevenfuncties:

- Vicevoorzitter Raad van Commissarissen Intergamma
- Lid RvC Coram International
- Lid Raad van Toezicht Vereniging Eigen Huis
- Lid bestuur Fonds Gehandicaptensport
- Lid bestuur Vereniging Nederlandse Poppodia en Festivals (NVPF)
- Lid bestuur Vedis Retailplatform
- Lid RvC B&S

Geert Noorman (1949)

Lid van de Raad sinds 2014

Vicevoorzitter

Lid Auditcommissie

Belangrijkste nevenfuncties:

- Lid RvC Koninklijke Boom Uitgevers
- Voorzitter NVPI, branchevereniging voor de entertainmentindustrie
- Chairman and Treasurer IPRO, International Publishers Rights Organization
- Lid bestuur Lucas-Ooms fonds
- Voorzitter Stichting Vrienden Kinderhospice Binnenveld

Mark Twaalfhoven (1960)

Lid van de Raad sinds 2011

Voorzitter RHR-commissie

Belangrijkste nevenfuncties:

- CEO & member of the board Pulse Electronics Corporation
- Board member NedInvest
- Limited board member Villa888
- Limited board member Valuec B.V.

Bericht Raad van Commissarissen

CB heeft 2017 afgesloten met een mooi financieel resultaat. De boekensector is van groot strategisch belang voor CB, net als CB van groot strategisch belang is voor de boekensector. Diversificatie gericht op synergie met de activiteiten voor de boekensector draagt bij aan het opvangen van toekomstige marktontwikkelingen. Op basis van deze uitgangspunten is een meerjarig investeringsprogramma opgesteld. CB heeft afscheid genomen van de participatie in CB Fashion en blijft wel samenwerken met dit bedrijf dat zich richt op vervoer en distributie van mode.

In september 2017 heeft CB 50% van de aandelen gekocht in het digitale print-bedrijf Printforce. Door integratie van print on demand en de distributie van het boek kunnen CB en Printforce betere service aan uitgevers en boekverkopers leveren door de keten te verkorten.

De Raad heeft grote waardering voor de inzet van het management en de medewerkers die het resultaat over 2017 en de strategische ontwikkelingen realiseerden.

In 2017 heeft de Raad plenair tien keer vergaderd waarvan twee keer telefonisch. Daarnaast heeft een delegatie uit de Raad een aantal malen met de directie en met een delegatie van de aandeelhouder overleg gevoerd over de investering in Printforce en financiering daarvan. Tweemaal is in 2017 een aandeelhouders-vergadering gehouden, ter gelegenheid van de vaststelling van de jaarcijfers 2016 en ter gelegenheid van een bezoek aan de locatie van Printforce.

Met de Ondernemingsraad is in een zeer constructieve sfeer gesproken over de strategie en de deelname in Printforce.

Tijdens de plenaire vergaderingen in aanwezigheid van de algemeen directeur en de financieel directeur zijn de volgende onderwerpen besproken, vaak toegelicht door de verantwoordelijke directeur of manager:

- schriftelijke en mondelinge directiemededelingen over de algemene gang van zaken
- maand- en jaarresultaten in vergelijking met vorig jaar en met het budget
- omzet- en afzetanalyses
- kosten en opbrengst toerekening
- risicoanalyse

- jaarstukken 2016 en het accountantsverslag
- jaarplan 2017
- arbeidskosten, ziekteverzuim en personele ontwikkelingen.
- IT beveiligingsbeleid
- strategie
- samenwerkingsverbanden
- ontwikkeling nieuwe producten en diensten
- investeringsvoorstellen
- financiering
- kostenreductie
- interim dividenduitkering

De Raad heeft periodiek overlegd buiten aanwezigheid van de directie.

RHR-commissie

De binnen de Raad ingestelde commissie voor remuneratie en personele aangelegenheden heeft in 2017 tweemaal vergaderd. Naast de beoordeling en de remuneratie van het directieteam zijn diverse aspecten van het HR-beleid van CB besproken waaronder de voortgang van het strategisch personeelsmanagement en de wijziging in de overlegstructuur van het management. Aandacht is gegeven aan het pensioendossier, de cao en het medewerkerstevredenheidsonderzoek.

Auditcommissie

De RvC heeft specifieke taken op het gebied van verslaggeving en financieel beleid gedelegeerd aan de Auditcommissie. De commissie rapporteert over haar bevindingen aan de voltallige RvC. De RvC als geheel is verantwoordelijk voor werkzaamheden die de commissie uitvoert.

Er waren in 2017 drie bijeenkomsten van de Auditcommissie. In de eerste vergadering werden de management letter 2016 en de ISAE 3402 verklaring besproken in aanwezigheid van de accountant. De conclusie van de management letter was dat de administratieve organisatie goed op orde is. De opmerkingen uit eerdere

audits over de verbetering van de administratieve organisatie en interne controle zijn door de directie ter harte genomen en uitgevoerd.

In de tweede vergadering is de jaarrekening inclusief het verslag van de accountant besproken in aanwezigheid van de accountant. De ontwikkeling van de solvabiliteit, de verwerking van goodwill en de ontwikkeling bij de deelnemingen van CB kwamen aan bod. In de laatste vergadering van het jaar stonden onder meer de forecast 2017, het concept jaarplan 2017 en het auditplan van de accountant op de agenda.

Er is aandacht geschonken aan het risicomanagement met het doornemen van de risicoanalyse en de werking van CB Facturatie en het dividendbeleid is aan de orde geweest. In alle vergaderingen kwamen bovendien de financiële resultaten, de voortgang in relatie tot het jaarplan en de status van de debiteuren aan bod.

De Auditcommissie heeft medio maart 2018 de jaarrekening 2017 besproken met de directie en met de accountant. Ook heeft zij buiten aanwezigheid van de directie met de accountant gesproken. Op grond daarvan heeft zij verslag uitgebracht aan de voltallige RvC en voorgesteld de jaarrekening, met de verklaring van de accountant, ter vaststelling voor te leggen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De Raad van Commissarissen heeft met dit voorstel ingestemd.

Namens de Raad van Commissarissen
Peter Dirks, voorzitter
April 2018

Bestuurs- verslag

A decorative graphic element consisting of a dark blue wavy shape on the left side, transitioning into a lighter blue wavy shape that extends across the middle of the page.

Directie

Hans Willem Cortenraad (1961)

Algemeen Directeur

Jaco Gulmans (1970)

Directeur P&O

Ronald Janssen (1963)

Directeur IT

Marinus Ploos van Amstel (1968)

Financieel Directeur

Cees Pronk (1970)

Directeur Operations

Peter Paul Spanjaard (1978)

Directeur Strategie, Governance & Legal

Mathijs Suidman (1971)

Directeur Media

Melbert Visscher (1974)

Directeur Healthcare

Meer toegevoegde waarde met slimme combinaties

De mediamarkt heeft zich in 2017 beter ontwikkeld dan verwacht. Samen met klanten en partners hebben wij in de gehele keten stappen gezet om het traject van boekproductie tot levering aan de lezer zo duurzaam en efficiënt mogelijk in te richten.

Het gaat beter met de financiële gezondheid van veel boekhandels. Zij profiteerden van toptitels als Judas (2016) en Oorsprong (2017) en hebben samen met ons stappen gezet om de dienstverlening efficiënter in te richten. Met 'Fire and Fury' is ook 2018 ingezet met een bestseller. Daarnaast doen boeken ter promotie van het lezen het in Nederland goed. De afzet van Vlaamse boekhandels in ons netwerk bleef in 2017 licht achter bij die van hun Nederlandse collega's.

Servicekader uitgebreid

Online aanbieders van boeken hebben hun positie ten opzichte van fysieke boekhandels in 2017 verder uitgebreid. Als logistiek dienstverlener bedienen we beide kanalen zo goed mogelijk, met vergelijkbaar serviceniveau. In samenwerking met onze vervoerspartners hebben we de levertijden aan boekhandels vervoegd. In Nederland beleveren we inmiddels het merendeel van de boekhandels voor 13.00 uur.

Op dit moment onderzoeken we de mogelijkheid om naast boeken meer non-books te leveren aan boekhandels. We doen dit bijvoorbeeld al voor kantoorartikelen. Door goederenstromen te bundelen, verlagen we de logistieke kosten en kunnen boekhandels gemakkelijker hun productaanbod uitbreiden.

Slim combineren leidt tot toegevoegde waarde. Onder dit motto hebben wij ook in andere delen van de mediamarkt de kwaliteit van de dienstverlening verhoogd. Een klein aantal Nederlandse boekhandels verzorgt al jaren succesvol de inkoop voor regionale bibliotheken. Wij faciliteren hen hierin, waardoor boeken sneller worden uitgeleverd aan de bibliotheken.

Gestopt met groothandel

In 2017 hebben we om strategische redenen afscheid genomen van onze groothandel voor het buitenlandse boek. Als onafhankelijk logistiek dienstverlener past de rol van in- en verkoper ons niet meer. We blijven wel een rol spelen in de

distributie van buitenlandse boeken in Nederland en Vlaanderen. Een groeiend aantal buitenlandse uitgeverijen maakt inmiddels hier gebruik van.

Integratie met Printforce

Met het verwerven van 50% van de aandelen in digitaal printbedrijf Printforce hebben we in 2017 de basis gelegd voor verdere groei in print. Door de integratie van print- en logistieke processen kunnen we beter inspelen op de wensen van uitgeverijen, retailers en consumenten in de boekenmarkt. Digitaal printen stelt uitgeverijen in staat om minder grote oplagen te produceren en hun voorraad aan te passen aan de actuele markt vraag. De technologie voor digitaal printen heeft zich de afgelopen jaren sterk ontwikkeld en verdere kwaliteitsslagen liggen binnen handbereik. Voor een maximale integratie van de (on demand) productie en distributie van boeken verhuist Printforce zijn productiefaciliteiten in april 2018 naar ons distributiecentrum in Culemborg. We kunnen hierdoor een nog breder assortiment aan boeken sneller en tegen een lagere kostprijs uitleveren.

Sprinterlijn voor bibliotheken

Het leveren van boeken aan boekhandels en bibliotheken vormde jarenlang twee aparte werelden. Sinds 2016 zijn wij in gesprek met NBD Bibliion over mogelijkheden om bibliotheken sneller te voorzien van nieuwe titels. In 2017 heeft NBD Bibliion de productie van Express Titels verplaatst naar ons distributiecentrum in Culemborg. NBD Bibliion blijft zelf het Express Titel-aanbod formuleren, koopt de boeken in en verzorgt de facturatie. Als CB verzorgen we de productie, het uitleen klaar maken en de distributie van de boeken naar de bibliotheken. Via deze 'sprinterlijn' kunnen we gezamenlijk de paperbacks van Express Titels binnen 24 uur bij de bibliotheken afleveren.

Digitale dienstverlening

Als digitaal dienstverlener zetten we de data waarover we beschikken in voor onze klanten. Het real-time ontsluiten van managementinformatie heeft onze volle aandacht. Onze klanten kunnen zo nog beter en sneller sturen.

In 2017 is CB Online, het informatiesysteem voor uitgeverijen en boekhandelaren, verbeterd en gebruiksvriendelijker gemaakt.

Studenten van Jheronimus Academy of Data Science (JADS) in 's-Hertogenbosch hebben met ons meegedacht over nieuwe kansen op het gebied van data-science. Het meest kansrijke idee - de ontwikkeling van een planningstool op basis van historische data - gaan we samen met JADS in de praktijk brengen. Naast het verbeteren van onze digitale service maken wij zo de jonge generatie enthousiast voor onze activiteiten.

Samenwerking met Audax

Onze dienstverlening aan AKO-boekhandels is in 2017 uitgebreid. Hiervoor werken we samen met AKO-moeder Audax, die in het verleden een deel van de distributie verzorgde. We hebben onze goederenstromen gebundeld en beleveren de AKO-winkels voortaan rechtstreeks vanuit ons distributiecentrum in Culemborg. De Nederlandstalige boeken voor AKO worden in Culemborg gepicked en gepacked. De samenwerking met Audax sluit aan bij ons streven om logistieke stromen continu te optimaliseren. Door elkaars logistieke infrastructuur te benutten, verkorten we de levertijden en verminderen we aantal transportbewegingen naar de AKO-boekhandels.

Duurzaam vervoer

Met hulp van een inventief planningssysteem bekijken we sinds enkele jaren per vervoersstroom hoe we deze zo duurzaam mogelijk kunnen organiseren. Daar waar mogelijk bundelen we goederenstromen. We voeren niet meer alle transporten zelf uit, maar werken samen met partners die bepaalde vervoerstaken efficiënter kunnen uitvoeren dan wij. In 2017 hebben we besloten een deel van ons wagenpark te gaan vervangen door elektrische vrachtwagens. Deze duurzame beweging is ook ingezet bij onze vervoerspartners. In samenwerking met stadsdistributiebedrijven zijn we in 2017 gestart met projecten rond elektrisch rijden. In Den Haag brengen we boeken per vrachtwagen tot aan de rand van de stad, om ze vervolgens met elektrische voertuigen naar de winkels in de binnenstad te brengen.

In 2018 gaan we nieuwe communicatiesystemen invoeren om de driver performance te monitoren. Zo kunnen we onze chauffeur nog beter opleiden op het vlak van veilig en zuinig rijden.

Aan de vooravond van stevige groei

In de zorgsector hebben we onze omzet in 2017 meer dan verdubbeld. We hebben nieuwe, internationale klanten aangetrokken, de samenwerking met bestaande klanten verdiept en onze dienstverlening aan afnemers van medische hulpmiddelen uitgebreid. Vier jaar na de start van onze healthcare-activiteiten beschikken we over een volwassen organisatie om deze markt te bedienen.

In 2013 zijn we in het kader van onze diversificatiestrategie als logistiek dienstverlener actief geworden in de zorgmarkt. Voor ons als nieuwe speler in deze markt, was de zorg een 'green field'. De afgelopen jaren hebben we veel nieuwe opdrachten verworven en onze klantenkring vergroot. Ons team van service medewerkers, logistiek deskundigen en verpleegkundig adviseurs is gegroeid. In 2017 behaalden wij het certificaat van de Stichting Erkenningregeling leveranciers Medische Hulpmiddelen (SEMH). Hiermee voldoen we aantoonbaar aan de eisen voor onder meer opleiding, service en levertijden in de distributie van medische hulpmiddelen.

Hulpmiddelbezorgd.nl

Onder de naam Hulpmiddelbezorgd.nl lanceerden wij in 2016 een nieuw model voor de distributie van incontinentiemateriaal en wondzorgproducten. We leveren de medische hulpmiddelen af bij zorginstellingen en bij cliënten thuis. We verzorgen het hele traject: van de bestelwebsite en zorgondersteuning tot de levering en financiële afhandeling met de zorgverzekeraar.

Hulpmiddelbezorgd.nl is door de markt enthousiast ontvangen. Dit blijkt uit ons klantentevredenheidsonderzoek in 2017. We kregen voor onze service, klantvriendelijkheid, levertijd en advisering gemiddeld een 8,8. Voor ons een extra motivatie om onze dienstverlening nog verder te optimaliseren! We werken inmiddels ook samen met bijna alle Nederlandse verzekeraars.

Uniek en gewaardeerd

Ook in de zorg werken we als onafhankelijk dienstverlener. We verbinden producten aan instellingen en consumenten waarbij we niet gedreven worden door handelsbelang en bijbehorende productmarges. Dit maakt ons uniek en levert voor alle betrokken partijen toegevoegde waarde op in de vorm van korte ketens en lage logistieke kosten. In 2017 hebben wij onze samenwerking met internationale leveranciers van zorgproducten verder uitgebreid. Onder meer zorgmiddelenproducent Hartmann besteedt nu zijn logistiek in Nederland aan ons uit.

CB Fashion slaat nieuwe weg in

Om strategische redenen hebben we eind 2017 onze aandelen in CB Fashion verkocht. We hadden deze aandelen van het toenmalige Fashionwheels in 2014 verworven om onze ambitie in de fashion-markt sneller te kunnen waarmaken.

Na een aantal jaren van intensieve en plezierige samenwerking blijkt synergie tussen onze media- en fashionlogistiek in de praktijk te beperkt.

CB Fashion blijft, ook na de verkoop van onze aandelen onverminderd werken aan groei in deze dynamische markt. Voor klanten en medewerkers van CB Fashion verandert in de praktijk niet veel. CB en CB Fashion blijven samenwerken en zien de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Strategie en vooruitblik

CB blijft onverminderd innoveren in de markten Media en Healthcare. Zo blijven wij ook in een veranderende markt onze klanten ondersteunen in hun succes.

Eind 2017 zijn wij gestart met de verkenning voor onze strategie voor de komende jaren. Dit doen we met een brede vertegenwoordiging uit de organisatie en met hulp van een externe partner. Een intensief en belangrijk traject waarin we zo veel mogelijk kennis uit de organisatie en daarbuiten gebruiken. We kijken naar 2030 en redeneren vervolgens terug naar morgen. De sectoren Media en Healthcare staan in onze uitgangspunten centraal evenals de mix van logistieke, financiële en digitale diensten.

Media

In deze sector investeren we samen met Printforce in innovatieve printtechnologie en naadloze aansluiting van printen, binden en logistiek. In april 2018 verwelkomen wij de eerste nieuwe printmachines in Culemborg. Eind dit jaar verwachten wij alle printcapaciteit van Printforce in Culemborg te hebben geïntegreerd. Voor onze klanten levert dit belangrijke efficiency en kostenvoordelen op.

CB blijft continu zijn digitale diensten ontwikkelen. Zo ontsluiten wij steeds meer managementinformatie voor onze klanten waarmee zij gemakkelijk kunnen benchmarken en sturen. Met behulp van data science technieken onderzoeken wij daarnaast hoe wij klanten kunnen helpen beter te voorspellen en metadata gemakkelijk te verrijken.

In 2018 willen we meer buitenlandse uitgevers aan ons binden. Wij kunnen hen een uitstekende 'hub' bieden naar de Benelux en eventueel Europa. In combinatie met onze verstevigde print on demand propositie zijn wij een aantrekkelijke partner. Aan boekverkopers bieden we op deze wijze een nog breder assortiment. Dit geldt ook voor ons non-book aanbod waar we samen met non-book leveranciers in willen groeien.

Healthcare

In 2018 ligt onze focus op het significant vergroten van het volume en het aantal klanten dat we via ons label Hulpmiddelbezorgd.nl bedienen. Ons aanbod aan zorgmiddelen wordt uitgebreid met nieuwe producten, de service aan patiënten en zorgverleners verder verbeterd. We willen onder meer doorgroeien in afleveropties: van pick up points tot same day delivery. Het bestellen van producten en het volgen daarvan zullen verder vergemakkelijken.

In de B2B willen we meer producenten aan ons binden. Ook het servicekader voor deze klanten wordt versterkt. We gaan bijvoorbeeld online nog meer management-informatie aanbieden.

Financiële gang van zaken

Netto resultaat uit normale bedrijfsvoering € 6,7 miljoen (2016: € 6,4 miljoen)

Het netto resultaat van CB uit normale bedrijfsvoering is € 0,3 miljoen hoger dan vorig jaar.

Het bruto bedrijfsresultaat, netto omzet minus kostprijs van de omzet, is gestegen met € 8,5 miljoen. De totale bedrijfslasten zijn in deze periode gestegen met € 6,6 miljoen naar € 106,4 miljoen (2016: € 99,8 miljoen), waardoor het bedrijfsresultaat ten opzichte van 2016 is gestegen met € 1,9 miljoen naar € 9,2 miljoen. De financiële baten en lasten zijn in 2017 gestegen met € 0,5 miljoen en ook de post belastingen is met € 0,7 miljoen toegenomen. Tenslotte is de post 'Aandeel derden' ten opzichte van 2016 gestegen met € 0,6 miljoen.

In de cijfers van CB is de deelneming CB Fashion tot het moment van verkoop opgenomen. En de cijfers van CB Printforce B.V. zijn vanaf het moment van verwerving in de winst-en-verliesrekening verwerkt als 'Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen'.

Netto omzet € 122,4 miljoen (2016: € 115,5 miljoen)

De strategie van CB is erop gericht om naast logistieke dienstverlening voor de sector Media een belangrijke omzet te realiseren in de markt van de zorglogistiek. In deze markten verzorgt CB de integrale distributie voor haar klanten, waaronder begrepen inslag, opslag, samenstellen leveringen aan groothandel, retail en consumenten, retour logistiek en vervoersdiensten. Daarnaast vervult CB een belangrijke rol in de distributie van digitale content en het in printing on demand produceren en distribueren van boeken. Om een verdere groei hierin mogelijk te maken heeft CB in 2017 50% van de aandelen verworven in het digitale printbedrijf CB Printforce. Door de integratie van print- en logistieke processen kan CB hierdoor beter inspelen op de wensen van haar klanten.

De netto omzet is in 2017 gestegen met € 6,9 miljoen van € 115,5 miljoen in 2016 naar € 122,4 miljoen. Deze toename heeft zich vooral voorgedaan bij de logistiek van Fashion (€ 4,7 miljoen) en bij de logistieke activiteiten van Healthcare (€ 2,3 miljoen).

Bij Media is de omzet exclusief de in 2017 beëindigde groothandelsactiviteiten met name bij de fysieke distributie-activiteiten gestegen met € 1,8 miljoen.

Deze omzetgroei is vooral te danken aan de groei van de fysieke distributie als gevolg van positieve marktontwikkelingen in de boekenverkoop. Met de beëindigde activiteiten van de groothandel is een omzetzaling van € 5,3 miljoen gemoeid.

De positieve ontwikkeling van de omzet van de logistieke activiteiten van Fashion komt door de groei van de klantenportefeuille en zal door de verkoop van de aandelen van CB Fashion vanaf 2018 niet meer als logistieke activiteiten in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen.

De omzet in Healthcare is meer dan verdubbeld door de ontwikkeling van Hulpmiddelbezorgd.nl en de toevoeging van enkele nieuwe klanten aan het bestaande klantenportfolio.

De totale omzet van CB bestaat voor 63% uit logistieke c.q. printdiensten voor Media, 30% voor Fashion, 4% voor Healthcare logistiek en 3% is overige omzet.

Bedrijfslasten uit normale bedrijfsvoering € 106,4 miljoen (2016: € 99,8 miljoen)

De bedrijfslasten zijn in 2017 met € 6,6 miljoen gestegen. Een deel van deze toename komt door de stijging van de omzet bij CB Fashion (€ 3 miljoen) die samenhangt met de gestegen omzet.

Investerings en afschrijvingen

De in 2017 verantwoorde investeringsuitgaven bedragen € 6,4 miljoen (2016: € 10,1 miljoen). Dit betreft de investeringen die door CB in 2017 zijn gedaan op het gebied van zelfvervaardigde en gekochte software, hardware en inventaris. De afschrijvingskosten zijn in 2017 ten opzichte van 2016 per saldo met € 0,3 miljoen gestegen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit ultimo 2017 is ten opzichte van de ultimo-stand 2016 gestegen van 23% naar 27%.

Liquiditeit

De kasstroom uit operationele activiteiten bedraagt positief € 6,4 miljoen en is hiermee € 6,2 miljoen lager dan over 2016. Naast een beter bedrijfsresultaat van € 4,0 miljoen is het crediteurensaldo ten opzichte van 2016 € 12,8 miljoen lager door de hoge positie in 2016 aan uitgevers uit hoofde van CB Facturatie vanwege hoge omzetten in de laatste maanden door een aantal populaire titels.

De positieve operationele kasstroom van € 6,4 miljoen, de negatieve kasstroom uit investeringsactiviteiten van € 14,9 miljoen en de positieve kasstroom uit financieringsactiviteiten van € 4,5 miljoen vormen samen de mutatie in geldmiddelen ultimo 2017 van per saldo € 4,0 miljoen negatief (2016: € 1,9 miljoen negatief).

Financiering

Voor CB is in 2017 een nieuwe financiering afgesloten, waarbij voor CB een tweetal leningen zijn afgesloten van resp. € 5,5 miljoen en € 4 miljoen.

Risicomanagement

Risicomanagement is een integraal onderdeel van het beheersingskader van CB. Een deugdelijke en structurele risico-inventarisatie en risico-beoordeling vormen de basis. CB maakt hiervoor sinds jaar en dag gebruik van het COSO-referentiemodel, dat een onderscheid kent in strategische, operationele, financiële en compliance risico's.

De ontwikkeling van de belangrijkste risico's wordt elk kwartaal besproken in de directie en jaarlijks in de Audit Commissie van de Raad van Commissarissen. Naar aanleiding van de risicobeoordeling worden waar nodig risicobeheersende acties genomen. Vast onderdeel van de risk update zijn de onderwerpen informatiebeveiliging/cyber risk en fraude/diefstal.

Risicobeoordeling is ook de basis voor de jaarlijkse ISAE 3402 rapportage over de geld- en goederenbeweging, die CB voor de uitgevers uitbrengt. Deze rapportage is in 2016 uitgebreid met beheersdoelstellingen ten aanzien van de juistheid van de gefactureerde diensten.

Risicobereidheid

CB heeft een risicoregister waarin de bedrijfsbrede risico's zijn vastgelegd en beoordeeld. Voor elk risico zijn de kans van optreden en mogelijke impact ingeschat. En per risico zijn beheersmaatregelen uitgewerkt.

Het huidige risicoprofiel wordt op regelmatige basis beoordeeld en afgezet tegen het gewenste risicoprofiel. Actieplannen worden opgesteld per risico indien het huidige profiel hoger is ingeschaald dan het gewenste risicoprofiel waardoor het bestaande exposure verder wordt beheerst/beperkt.

In algemene zin geldt dat CB een lage risicobereidheid kent.

Risico's

De strategische, operationele, financiële en compliance risico's en de daarbij genomen maatregelen zien er voor CB als volgt uit:

Risico	Genomen maatregelen
Conjunctuurgevoeligheid binnen Media: verandering van het fysiek gedistribueerde volume in het boekenvak	<ul style="list-style-type: none"> - Doelstellingen voor uitbreiding van de bestaande klantportfolio en productenportfolio - Maximale flexibilisering van de kostenstructuur - Vergroting van de efficiency binnen distributie en vervoer - Uitbreiding van servicekaders voor onze klanten - Integratie van print- en logistieke processen
Snelheid succes in Healthcare	<ul style="list-style-type: none"> - Uitbreiding salesteam - Uitvoering marketingcampagne - Behalen SEMH-certificering - Aandacht voor synergie met Media
Compliance met wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> - Volgen en anticiperen op ontwikkelingen - Activering Functionaris Gegevensbescherming en security officer - Periodieke trainingen en actieve aandacht - Veiligheidsbeleid en veiligheidsinspecties
Uitval van kritische productiemiddelen	<ul style="list-style-type: none"> - Integraal veiligheidsplan - Bedrijfscontinuïteitsplan - Calamiteitenplan en jaarlijkse oefening op de werking - Dubbel uitgevoerd rekencentrum - Brandbeveiliging - Verzekeringen - Informatiebeveiligingsbeleid en ICT maatregelen
Kwaliteit debiteurenportefeuille	<ul style="list-style-type: none"> - Credit managementbeleid - Functiescheiding en autorisatiematrix voor goedkeuring van kredietlimieten - Het dagelijks monitoren van de vervallen posten - Maandelijks ouderdomsanalyse en beoordeling van de wijzigingen in de kredietwaardigheid van debiteuren - Kredietverzekering bij verzekeraar

Potentiële impact op resultaat en/of financiële positie

Het grootste deel van de omzet van CB is afkomstig van de dienstverlening voortvloeiend uit de boekenverwerking. De bedrijfsmiddelen die hiervoor worden ingezet hebben grotendeels een vast karakter. Een daling van het volume zorgt voor een lager bezettingsresultaat waardoor de dekking van de vaste kosten afneemt.

De uitstaande debiteurenportefeuille per jaareinde 2017 bedraagt € 86,9 miljoen. Het defaultrisico is afgedekt doordat de debiteurenportefeuille grotendeels bij een externe kredietverzekeraar is ondergebracht en door onderliggende zekerheden die zijn verkregen. Een verandering in het aantal debiteurendagen ('DSO') heeft direct effect op het werkkapitaal. Een stijging van de gemiddelde betalingstermijn (DSO+/-1) leidt tot een werkkapitaaleffect van ca € 1 miljoen, met bijbehorende financieringsbehoefte.

Risico's uit het afgelopen boekjaar

Het verwerkte volume in 2017 lag op een vergelijkbaar niveau van het jaar ervoor met daarbij een beter resultaat.

De afboekingen in de debiteurenportefeuille zijn in 2017 van beperkte omvang.

Net zoals de voorgaande jaren heeft CB specifieke aandacht voor het onderwerp privacy. Deze aandacht richt zich in het bijzonder op Healthcare, maar ook op de informatieverwerking binnen Media. In mei 2018 zal de Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG) in werking treden. Deze AVG heeft vergaande impact en vervangt de Wet Bescherming Persoonsgegevens. Om tijdig en volledig te kunnen voldoen aan de vereisten uit de AVG is CB medio 2017 gestart met de voorbereidingen om te kunnen voldoen aan de eisen van deze nieuwe wetgeving. Dit traject wordt voortgezet in 2018 en zal ook na de inwerkingtreding van de AVG voortdurende aandacht krijgen, gezien de potentiële impact.

Verbeteringen in het systeem van risicomanagement

CB evalueert zijn interne risicomanagementsystematiek en de gebruikte methodologie jaarlijks. De huidige methodologie voldoet aan de wensen en eisen van de directie van CB.

Jaarrekening

A decorative graphic consisting of a thick, curved blue ribbon that starts from the bottom left and extends towards the top right, crossing the text area.

Geconsolideerde balans

(voor resultaatverwerking)

(bedragen x € 1.000)

Activa	Toelichting	31-12-2017	31-12-2016
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	5.034	9.567
Materiële vaste activa	2	26.466	31.484
Financiële vaste activa	3	12.753	-
Totaal vaste activa		44.253	41.051
Vlottende activa			
Voorraden	4	162	282
Vorderingen	5		
Debiteuren		86.883	91.782
Overige vorderingen en overlopende activa		4.568	7.233
Totaal vorderingen		91.451	99.015
Effecten	6	-	-
Liquide middelen	7	17.694	21.649
Totaal vlottende activa		109.307	120.946
Totaal		153.560	161.997

Passiva	Toelichting	31-12-2017	31-12-2016
Groepsvermogen	8		
Aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen		41.780	37.255
Aandeel van derden in het groepsvermogen		36	380
Totaal groepsvermogen		41.816	37.635
Voorzieningen	9		
Latente belastingverplichting		1.529	1.840
Overige voorzieningen		667	818
Totaal voorzieningen		2.196	2.658
Langlopende schulden	10		
Langlopende schulden		20.345	18.364
Kortlopende schulden	11		
Kredietinstellingen		3.215	4.627
Crediteuren		73.730	86.566
Groepsmaatschappijen		305	264
Belastingen en premies sociale verzekeringen		5.299	5.050
Overige schulden en overlopende passiva		6.654	6.833
Totaal kortlopende schulden		89.203	103.340
Totaal		153.560	161.997

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

(bedragen x € 1.000)

	Toelichting	2017	2016
Netto-omzet	14	122.446	115.476
Kostprijs van de omzet	15	6.805	8.362
Bruto bedrijfsresultaat		115.641	107.114
Bedrijfslasten			
Kosten uitbesteed werk	16	13.523	11.467
Arbeidskosten	17	59.200	56.830
Afschrijvingen	18	7.593	7.299
Bijzondere waardevermindering van immateriële vaste activa		-	2.098
Overige bedrijfskosten	19	26.080	24.187
Totaal bedrijfslasten		106.396	101.881
Bedrijfsresultaat		9.245	5.233
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten		-	18
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten		-	142
Rente	20	-216	117
Resultaat vóór belastingen		9.029	5.510
Belastingen	21	-2.478	-1.747
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen		314	160
Geconsolideerd resultaat na belastingen		6.865	3.923
Waarvan aandeel derden		187	-383
Geconsolideerd resultaat toekomend aan de rechtspersoon		6.678	4.306

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	9.245	5.233
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	7.639	7.243
Bijzondere waardevermindering van immateriële vaste activa		2.098
Mutaties in voorzieningen	-151	-190
Mutaties in werkkapitaal:		
- voorraden	120	412
- debiteuren	-496	-7.329
- overige vorderingen en overlopende activa	90	134
- kortlopende schulden exclusief kredietinstellingen	-8.440	7.150
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	8.007	14.751
Ontvangen interest	364	1.632
Betaalde interest	-580	-1.389
Betaalde winstbelasting	-1.378	-2.335
Kasstroom uit operationele activiteiten	6.413	12.659

	2017	2016
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Beleggingen in effecten	-	1
Investerings in deelnemingen	-9.500	-
Verkoop aandelen in deelnemingen	600	-
Investering in immateriële vaste activa	-2.264	-4.311
Investering in materiële vaste activa	-3.929	-5.811
Desinvesteringen (im)materiele vaste activa	186	1.030
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-14.907	-9.091
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutaties in financiële vaste activa	-108	-
Dividenduitkeringen	-2.153	-21.938
Aflossingen langlopende schulden	-5.524	-3.200
Ontvangsten uit langlopende schulden	11.187	19.311
Mutaties c.q. verstrekkingen kredietinstellingen	1.157	295
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	4.559	-5.532
Nettokasstroom		
Koers- en omrekeningsverschillen op geldmiddelen	-3.935	-1.964
	-20	45
Toename geldmiddelen		
	-3.955	-1.919
Saldo geldmiddelen 1 januari	21.649	23.568
Toename geldmiddelen	-3.955	-1.919
Saldo geldmiddelen 31 december	17.694	21.649

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Activiteiten

Centraal Boekhuis B.V. (CB), statutair gevestigd te Culemborg, levert diensten aan uitgevers, boekverkopers en derden op het gebied van distributie, facturatie, vervoer en informatievoorziening.

CB staat als Besloten Vennootschap ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 11011108.

Overnames

Op 27 september 2017 heeft Centraal Boekhuis B.V. samen met Printforce Holding B.V. de entiteit CB Printforce B.V. opgericht en beide zijn voor 50% aandeelhouder. Vervolgens heeft CB Printforce B.V. 100% van de aandelen in Printforce Nederland B.V. van Printforce Holding B.V. verkregen. De koopprijs voor 100% van de aandelen van Printforce Nederland B.V. bedraagt € 24 miljoen.

Het resultaat van CB Printforce B.V. wordt door Centraal Boekhuis B.V. in haar winst-en-verliesrekening verwerkt als Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen.

Toegepaste standaarden

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn, voor zover niet anders is vermeld, gebaseerd op historische kosten.

Voor de presentatie van de winst-en-verliesrekening wordt de categoriale opstelling als uitgangspunt genomen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Voor de fiscale waardering van de investeringen is gebruik gemaakt van de in 2009 door de overheid geïntroduceerde mogelijkheden ter bestrijding van de kredietcrisis.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal, tenzij anders vermeld.

Gebruik van schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat het management schattingen doet en aannames hanteert die van invloed zijn op de gerapporteerde bedragen van activa en passiva en de gerapporteerde bedragen van opbrengsten en kosten gedurende de verslagperiode. Hoewel deze schattingen worden gedaan op basis van de meest zorgvuldige beoordeling door het management van actuele gebeurtenissen en acties, kunnen de daadwerkelijke resultaten afwijken van deze schattingen.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarin op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Op die datum worden de activa, voorzieningen en schulden gewaardeerd tegen de reële waarden. De betaalde goodwill wordt geactiveerd en afgeschreven over de economische levensduur. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd.

Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans onder de post financiële vaste activa.

De financiële gegevens van Centraal Boekhuis B.V. zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening en op grond van artikel 2:402 BW wordt in de enkelvoudige jaarrekening slechts het resultaat uit deelnemingen na aftrek van de belastingen als afzonderlijke post vermeld.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

CB verantwoordt immateriële, materiële en financiële vaste activa in overeenstemming met in Nederland aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Voor deze grondslagen dienen activa met een lange levensduur te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen per balansdatum. Is er sprake van dergelijke aanwijzingen, dan wordt een analyse uitgevoerd om te beoordelen of de boekwaarde van goodwill en andere vaste activa volledig realiseerbaar is. Afwaardering vindt plaats wanneer de boekwaarde hoger is dan het realiseerbare bedrag. Duurzame waardeverminderingen worden ten laste van het resultaat gebracht.

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta

De bedragen die luiden in vreemde valuta worden omgerekend tegen de valutakoersen per balansdatum. Daaruit resulterende koersverschillen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Transacties, die luiden in een buitenlandse valuta, worden verwerkt tegen de koers die geldt op transactiedatum.

Immateriële vaste activa

Ontwikkelingskosten van software

Kosten in verband met de ontwikkeling of instandhouding van computer softwareprogramma's worden verantwoord als kosten wanneer zij worden gemaakt. Kosten die direct worden gemaakt in verband met identificeerbare en unieke softwareproducten waarover CB de zeggenschap heeft en die waarschijnlijk gedurende een periode langer dan een jaar economische voordelen zullen opleveren die de kosten te boven gaan, worden verantwoord als immateriële vaste activa.

Directe kosten omvatten personeelskosten van het software ontwikkelingsteam exclusief overhead. Uitgaven die de prestaties van computer softwareprogramma's verbeteren ten opzichte van hun oorspronkelijke specificaties worden aan de oorspronkelijke kostprijs van de software toegevoegd.

Computersoftware-ontwikkelingskosten en van derden gekochte computer softwareprogramma's worden verantwoord als activa en worden lineair afgeschreven over hun gebruiksduur variërend van 3 tot 5 jaar.

Voor de software en het nog niet afgeschreven deel van de geactiveerde ontwikkelingskosten wordt een wettelijke reserve gevormd.

Goodwill

Onder de immateriële vaste activa is opgenomen de in de verwerving van distributieactiviteiten en deelnemingen begrepen goodwill. Deze goodwill van distributieactiviteiten wordt gedurende de contractsduur lineair ten laste van het resultaat afgeschreven. De goodwill van deelnemingen wordt afgeschreven in vijf tot tien jaar.

Materiële vaste activa

Algemeen

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Er wordt afgeschreven op het moment van ingebruikneming. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs verminderd met de geschatte restwaarde volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur. Op terreinen en materiële vaste activa in uitvoering wordt niet afgeschreven.

Materiële vaste activa bij eerste verwerking wordt gewaardeerd tegen de kostprijs.

Componentenbenadering

Voor gebouwen is met ingang van 2006 de componentenbenadering ingevoerd voor groot onderhoud. De aanschafprijs van gebouwen wordt op het moment van eerste verwerking in de balans opgesplitst in twee of meer componenten, ieder met een eigen afschrijvingstermijn gebaseerd op de verwachte economische gebruiksduur. Bij groot onderhoud op een van de samenstellende componenten van een gebouw wordt de oorspronkelijke separaat afgeschreven component vervangen.

De geschatte economische levensduur is voor:

- Gebouwen en onderhoud	10-35 jaar
- Hardware	3-5 jaar
- Inventaris	5-10 jaar

Financiële vaste activa

Deelnemingen

De hieronder opgenomen deelnemingen, waarin met betrekking tot het zakelijk en financiële beleid effectief invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen de vermogensmutatiemethode op basis van het aandeel van CB in de netto vermogenswaarde van de deelneming. De netto vermogenswaarde wordt berekend op basis van de door CB gehanteerde waarderingsgrondslagen en is niet lager dan nihil.

Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor de schulden van de desbetreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd, primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het resterende aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de vennootschap ten behoeve van deze deelnemingen.

Overige vorderingen

De leningen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Deze kan gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van eventueel noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Vorraden

Verbruiksgoederen

De voorraad verbruiksgoederen is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. De waardering van de voorraden komt tot stand op basis van het fifo-systeem.

Handelsgoederen

De voorraad handelsgoederen is gewaardeerd tegen inkoopwaarde, onder aftrek van een voorziening voor incourantheid.

De voorraad handelsgoederen, boeken en kantoorartikelen, waarvan het economisch eigendom niet bij CB ligt, is niet in de balans opgenomen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk kan zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden

bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Hieronder zijn ook begrepen vorderingen op afnemers in het kader van geleverde handelsgoederen waarvan het incassorisico is overgenomen door CB Facturatie B.V.

Effecten

De financiële instrumenten hebben betrekking op derivaten en worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten worden verantwoord in de resultatenrekening.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Aandeel van derden in het groepsvermogen

Het aandeel van derden in het groepsvermogen betreft het minderheidsbelang van derden in het eigen vermogen van geconsolideerde maatschappijen. Het aandeel van derden in het resultaat van geconsolideerde maatschappijen wordt in de winst-en-verliesrekening in mindering gebracht op het groepsresultaat.

Latente belastingverplichtingen

De voorziening voor latente belastingverplichtingen houdt verband met fiscale waarderingsgrondslagen die afwijken van de in deze jaarrekening vermelde waarderingsgrondslagen en heeft met name betrekking op materiële vaste activa. Het gehanteerde belastingtarief bedraagt per 31 december 2017 25%.

Overige voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

De voorziening voorraden houdt verband met mogelijke verliezen in het kader van voorraadverschillen op de voorraad handelsgoederen waarvan het economisch eigendom niet bij CB ligt.

De onder claims opgenomen voorziening heeft betrekking op in de toekomst te verwachten uitgaven voortvloeiende uit hoofde van geschillen met werknemers en uit hoofde van belastingrisico's.

De voorziening deelnemingen betreft de voorziening voor de negatieve netto-vermogenswaarde van deelnemingen, alsmede voor mogelijke risico's vanwege een verstrekte aansprakelijkheidsstelling.

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitgestelde beloningen voor medewerkers in het kader van jubileumbetalingen bij 12,5 jaar en 25 jaar en 40 jaar dienstverband. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde.

Langlopende schulden

De opgenomen en rentedragende leningen en schulden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Pensioenverplichtingen

De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord en eventueel op balansdatum nog te betalen premie wordt als verplichting op de balans opgenomen. Daarnaast heeft de onderneming op balansdatum aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst beoordeeld dat er geen additionele verplichtingen ten opzichte van de pensioenuitvoerder bestaan.

De pensioenregeling is een middelloonregeling zonder garantie van indexatie voor de deelnemers. De pensioenregeling is ondergebracht bij een pensioenfonds. De actuele dekkinggraad bij dit pensioenfonds is ultimo december 2017: 105,1%.

De kosten voor de werkgever zijn gemaximeerd. Een stijging van de kosten boven dat niveau wordt opgevangen door verlaging van de indexatie of verlaging van de opbouw en leidt niet tot verhoging van de werkgeverskosten.

Netto omzet

Dit betreft aan derden in rekening gebrachte bedragen voor direct geleverde diensten en goederen onder aftrek van kortingen en over opbrengsten geheven belastingen. De opbrengst wordt verantwoord op het moment dat de diensten worden verricht of de goederen zijn geleverd.

Kostprijs van de omzet

De kosten omvatten de kostprijs van de verkochte en geleverde goederen en diensten.

Bedrijfslasten

Onder de arbeidskosten zijn mede inbegrepen de mutaties op de voorzieningen jubileum en deels claims.

Onder de overige bedrijfskosten zijn mede inbegrepen de mutaties op de voorzieningen voorraden, debiteuren en deelnemingen.

Belastingen

De belastinglast wordt berekend op basis van het resultaat vóór belastingen gecorrigeerd voor permanente verschillen. Deze zijn berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum.

Centraal Boekhuis B.V. vormt samen met CB Holding Vastgoed B.V. (en haar dochterondernemingen), Hulpmiddelbezorgd B.V. en eBoekhuis B.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting, waarvan Centraal Boekhuis B.V. aan het hoofd staat en is uit dien hoofde aansprakelijk voor de schulden van de fiscale eenheid.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Kasstromen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Hierbij worden geldmiddelen aanwezig in deze groepsmaatschappijen afgetrokken van de verkrijgingsprijs.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Vaste activa

1 Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa in het verslagjaar is als volgt:

	Software	Goodwill	Activa in uitvoering	Totaal
Stand per 31 december 2016				
Aanschaffingskosten	24.820	8.460	761	34.041
Cumulatieve afschrijvingen	-18.306	-6.168	-	-24.474
Boekwaarde	6.514	2.292	761	9.567
Mutaties in de boekwaarde				
Investeringskosten	250	-	2.014	2.264
Herrubricering	-660	-	-1.693	-2.353
Desinvesteringen	-1.324	-5.648	-	-6.972
Afschrijvingen	-2.107	-378	-	-2.485
Afschrijvingen over desinvesteringen	1.279	4.057	-	5.336
Effecten vanwege deconsolidaties				
Aanschaffingskosten	-250	-565	-	-815
Cumulatieve afschrijvingen	250	242	-	492
Totaal mutaties	-2.562	-2.292	321	-4.533
Stand per 31 december 2017				
Aanschaffingskosten	22.836	2.247	1.082	26.165
Cumulatieve afschrijvingen	-18.884	-2.247	-	-21.131
Boekwaarde	3.952	-	1.082	5.034

CB hanteert voor de goodwill een afschrijvingstermijn van 5 tot 10 jaar.

Deze afschrijvingstermijn is gebaseerd op een aantal factoren die bepalend zijn voor de economische levensduur van de betaalde goodwill.

2 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa in het verslagjaar is als volgt:

	Terreinen	Gebouwen	Hardware	Inventaris	Vervoer- middelen	Activa in uitvoering	Totaal
Stand per 31 december 2016							
Aanschaffingskosten	7.777	36.561	9.818	67.131	848	1.017	123.152
Cumulatieve afschrijvingen	-	-26.807	-6.404	-58.150	-307	-	-91.668
Boekwaarde	7.777	9.754	3.414	8.981	541	1.017	31.484
Mutaties in de boekwaarde							
Investeringskosten	-	-	-	2.031	54	2.091	4.176
Herrubricering	-	105	421	1.416	94	-2.093	-57
Desinvesteringen	-	-105	-151	-400	-	-	-656
Afschrijvingen	-	-823	-1.232	-3.011	-88	-	-5.154
Afschrijvingen over desinvesteringen	-	105	151	259	-	-	515
Effecten vanwege deconsolidaties							
Aanschaffingskosten	-	-	-	-9.358	-216	-	-9.574
Cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	5.581	151	-	5.732
Totaal mutaties	-	-718	-811	-3.482	-5	-2	-5.018
Stand per 31 december 2017							
Aanschaffingskosten	7.777	36.561	10.088	60.820	780	1.015	117.041
Cumulatieve afschrijvingen	-	-27.525	-7.485	-55.321	-244	-	-90.575
Boekwaarde	7.777	9.036	2.603	5.499	536	1.015	26.466

De desinvesteringen hadden een resterende boekwaarde van € 92 (2016: € 56) en verwerkt onder de afschrijvingslasten materiële vaste activa.

De actuele waarde van de terreinen en gebouwen op basis van de vervangingswaarde bedraagt ca. € 40.200 (gebaseerd op de waardebepaling in 2017 door een extern taxateur).

3 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa in het verslagjaar is als volgt:

	Deel- nemingen	Overige vorderingen	Totaal
Stand per 31 december 2016	-	-	-
Verwerving deelneming	9.500	-	9.500
Mutatie boekjaar	314	3.148	3.462
Verwerking waardering deelneming	-209	-	-209
Stand per 31 december 2017	9.605	3.148	12.753

Deelnemingen

In deze post is begrepen de 50% deelnemingen Joint Book Services B.V. gevestigd te Culemborg en CB Printforce B.V. gevestigd te Alphen a/d Rijn.

Het resultaat van de deelneming Joint Book Services B.V. over het verslagjaar was een winst van € 209 (2016: € 160). Dit is verwerkt ten gunste van de vordering op Joint Book Services B.V. De waarde van de deelneming op 31-12-2017 is nihil (2016: nihil).

Flottende activa

De onder flottende activa opgenomen vorderingen vervallen binnen 1 jaar.

4 Voorraden

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
Voorraad handelsgoederen	-	54
Voorraad verbruiksgoederen	162	228
	<hr/>	<hr/>
	162	282

Een voorziening voor incourantheid werd niet noodzakelijk geacht (2016: € 529).

5 Vorderingen

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
Debiteuren		
Debiteuren uit hoofde van artikelleveranties	66.190	69.354
Debiteuren uit hoofde van dienstverlening	20.693	22.428
	<hr/>	<hr/>
	86.883	91.782

Rekening is gehouden met mogelijke verliezen in de debiteuren, waarvoor een voorziening is getroffen van € 362 (2016: € 351).

Een belangrijk deel van de debiteurenportefeuille is bij een externe kredietverzekeraar ondergebracht.

Onder de overige vorderingen is een bedrag van € 929 aan belastingen opgenomen, waarvan € 40 in verband met latente belastingvorderingen als gevolg van tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde volgens de jaarrekening en de fiscale boekwaarde en een looptijd van minder dan 1 jaar.

Onder de overige vorderingen is een bedrag van € 811 (2016: € 517) opgenomen in verband met een vordering op de deelneming Joint Book Services B.V.

Onder de overige vorderingen en overlopende activa is een bedrag opgenomen van € 0 (2016: € 10) uit hoofde van pensioenen.

Tevens is er onder de overige vorderingen een bedrag opgenomen van € 850 (2016: € 0) uit hoofde van financial lease.

6 Effecten

De effecten zijn gewaardeerd op nihil (2016: € 0).

7 Liquide middelen

Het gehele bedrag van de liquide middelen onder aftrek van verstrekte bankgaranties (€ 25) is ter vrije beschikking van de groep. Voor de verstrekte bankgaranties wordt verwezen naar het onderdeel 'Niet uit de balans blijvende verplichtingen'.

Groepsvermogen

8 Aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen

Voor een toelichting op het aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening.

Aandeel van derden in het groepsvermogen

Het verloop van het aandeel van derden in het groepsvermogen gedurende het boekjaar is als volgt:

Stand per 1 januari 2017	380
Aandeel derden in het resultaat	187
Dividenduitkeringen	-3
Effecten vanwege deconsolidaties	-528
Stand per 31 december 2017	<hr/> 36

9 Voorzieningen

De voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter. Het verloop van de voorzieningen in het verslagjaar is als volgt:

	Latente belastingverplichting	Overige voorzieningen			Totaal overige voorzieningen	Totaal voorzieningen
		Voorraad	Claims	Jubileum		
Stand per 31 december 2016	1.840	148	255	415	818	2.658
Mutaties boekjaar						
Dotaties	-	60	387	-	447	447
Vrijval	-	-9	-30	-9	-48	-48
Onttrekkingen	-311	-69	-481	-	-550	-861
Stand per 31 december 2017	1.529	130	131	406	667	2.196

Overige voorzieningen

Onder deze post zijn de volgende voorzieningen opgenomen:

Voorraad

De voorziening is gevormd voor bijzondere mogelijke verliezen in het kader van voorraadverschillen en voor schades aan specifieke voorraden. Voor 2017 is de voorziening vastgesteld op een bedrag van € 130 (2016: € 148).

Claims

De onder dit hoofd opgenomen voorzieningen heeft betrekking op in de toekomst te verwachten uitgaven, voortvloeiende uit hoofde van geschillen met werknemers en relaties en uit hoofde van belastingrisico's.

De voorziening bedraagt € 131 (2016: € 255).

Jubileum

Deze voorziening heeft betrekking op lange termijnvergoedingen voor medewerkers zoals jubileumbetalingen.

De voorziening bedraagt € 406 (2016: € 415).

10 Langlopende schulden

De onder deze post opgenomen schulden hebben een resterende looptijd langer dan 1 jaar. De aflossingsverplichtingen voor het komend boekjaar zijn opgenomen onder de kortlopende schulden. Het gedeelte met een looptijd langer dan 5 jaar bedraagt € 0.

De post bestaat uit vier leningen welke in december 2016 en oktober 2017 zijn verstrekt door de Rabobank.

Het resterende bedrag van deze leningen bedraagt € 23,6 miljoen.

De leningen bij de Rabobank betreffen:

- Lening I betreft een lening van € 7,4 miljoen welke in 16 kwartaaltermijnen van € 460 wordt afgelost. Het rentepercentage op deze lening bedraagt 3-maands Euribor met een opslag van 2,0% bij een leverage boven de 1,5 en bij een leverage lager dan 1,5 wordt de opslag 1,75%.
- Lening II betreft een lening van € 6,7 miljoen welke aan het eind van de looptijd (december 2021) wordt afgelost. Het rentepercentage op deze lening bedraagt 3-maands Euribor met een opslag van 2,2% bij een leverage boven de 1,5 en bij een leverage lager dan 1,5 wordt de opslag 1,95%.
- Lening III betreft een lening van € 5,5 miljoen welke in 16 kwartaaltermijnen van € 344 wordt afgelost, te beginnen op 31 maart 2018. Het rentepercentage op deze lening bedraagt 3-maands Euribor met een opslag van 2,35% bij een leverage boven de 1,5 en bij een leverage lager dan 1,5 wordt de opslag 2,10%.
- Lening IV betreft een lening van € 4,0 miljoen welke aan het eind van de looptijd (december 2021) wordt afgelost. Het rentepercentage op deze lening bedraagt 3-maands Euribor met een opslag van 2,35% bij een leverage boven de 1,5 en bij een leverage lager dan 1,5 wordt de opslag 2,10%.

De leningen van de Rabobank zijn verleend op de registergoederen staande en gelegen:

- Erasmusweg 10, Culemborg
- Wolga 1, s-Gravenhage
- Oeverlandenweg 4, Meppel

De onderpanden van 's-Gravenhage en Meppel vallen gefaseerd vrij in respectievelijk 2018 en 2 019.

De aflossingsverplichtingen en leaseverplichtingen die binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar vervallen zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

11 Kortlopende schulden

De onder deze post opgenomen schulden vervallen binnen 1 jaar.

Kredietinstellingen

De onder deze post opgenomen bedragen hebben betrekking op:

Kredietmaximum Rabobank

Ter zake van het krediet in rekening-courant bij Rabobank geldt een maximum kredietlimiet van € 12,5 miljoen.

Factoringovereenkomst De Lage Landen Factoring

Dit betreft de factoringovereenkomst tussen CB Facturatie B.V. en De Lage Landen Factoring. De factoringlimiet is vastgesteld op maximaal € 30 miljoen. Per kwartaal wordt deze factoringlimiet opnieuw vastgesteld aan de hand van liquiditeitsprognoses. De factoring wordt beschikbaar gesteld door bevoorschotting, waarbij een bevoorschottingspercentage wordt gehanteerd van 80%. Per ultimo boekjaar wordt er geen gebruik gemaakt van deze faciliteit. De verschuldigde rente is gelijk aan de 1 maands Euribor rente vermeerderd met een opslag van 0,75% en indien van toepassing een liquiditeitstoeslag van 0,50%. De factoringovereenkomst is ingegaan op 22 december 2016 en eindigt op 15 december 2020 met stilzwijgende verlenging van telkens één jaar.

Onder deze post is tevens opgenomen de aflossingsverplichting van leningen ad € 3.215 (2016: € 2.472)

Crediteuren

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
Crediteuren uit hoofde van artikelleveranties	72.523	78.665
Handelscrediteuren	1.207	7.901
	<hr/>	<hr/>
	73.730	86.566

Onder belastingen en premies sociale verzekeringen is een bedrag van € 650 (2016: € 179) opgenomen in verband met nog te betalen vennootschapsbelasting.

Onder de overige schulden en overlopende passiva is een bedrag opgenomen van € 358 (2016: € nihil) uit hoofde van pensioenen.

12 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Aan het einde van het verslagjaar bedragen de totale resterende verplichtingen uit hoofde van de huur van opslagruimte en overslagpunten € 1.996 tegen € 19.952 in 2016. Van deze verplichting heeft € 542 een looptijd langer dan 5 jaar (2016: € 8.886). De in het komende jaar vervallende huurtermijnen bedragen € 371 tegen € 2.380 in 2016.

Voor het wagenpark en bedrijfsmiddelen zijn operational leaseverplichtingen aangegaan. De totale resterende leaseverplichtingen bedragen € 3.437 tegen € 5.753 in 2016. Van deze verplichting heeft € 140 een looptijd langer dan 5 jaar tegen € 213 in 2016. De in het komende jaar vervallende leaseverplichtingen bedragen € 1.321 tegen € 1.878 in 2016.

Daarnaast zijn er verplichtingen aangegaan voor een bedrag van € 673 (2016: € 399) die betrekking hebben op aanschaf van activa en onderhoud gebouwen.

Garantie

ABN AMRO Bank heeft een obligofaciliteit verstrekt aan CB Fashion B.V. van € 1.200. Ter zekerheid van deze obligofaciliteit heeft Centraal Boekhuis B.V. een borgstelling afgegeven van € 600.

Voor de schuld van CB Fashion B.V. aan Econocom Nederland B.V. van € 933 is Centraal Boekhuis B.V. voor 50% hoofdelijk aansprakelijk.

Bankgaranties

De vennootschap heeft per ultimo 2017 bankgaranties voor een bedrag van € 25 (2016: € 25) afgegeven. De maximale garantiefaciliteit bedraagt € 100.

WAO-differentiatie

Als gevolg van het feit dat (ex-)medewerkers in het verleden (gedeeltelijk) in de WAO terecht zijn gekomen, zal de komende jaren een hogere WAO premie betaald dienen te worden. Voor deze extra kosten is geen voorziening opgenomen en deze zullen worden verantwoord in de komende jaren.

13 Financiële instrumenten

Algemeen

De vennootschap maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die haar blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Het betreft slechts financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De vennootschap handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet-nakomen door een tegenpartij van aan de vennootschap verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten.

Kredietrisico

Het debiteurenrisico is door een kredietverzekering deels verzekerd.

Renterisico

Het renterisico uit hoofde van de factoringovereenkomst tussen CB Facturatie B.V. en De Lage Landen wordt afgedekt door middel van een rentecap. Het renteniveau bedraagt 3% met een einddatum van 1 juli 2018.

Marktwaarde

De marktwaarde van de in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en-verliesrekening

14 Netto omzet

De vrijwel volledig in Nederland gerealiseerde netto-omzet is als volgt te specificeren:

Specificatie van de netto omzet:	2017	2016
Distributie boeken	54.560	52.877
Vervoer	39.220	36.820
Logistieke dienstverlening	19.156	14.161
Groothandel / CB Print on Demand	4.168	9.194
Huuropbrengsten en overige	5.342	2.424
Totaal netto-omzet	122.446	115.476

Distributie boeken

Distributie boeken omvat Distributie in Opdracht (DIO) en Distributie uit Centraal Depot (DUD), inclusief financiële en informatie dienstverlening. De Distributie in Opdracht activiteiten bestaan uit het in voorraad houden en het distribueren van boeken in opdracht van uitgevers. Met deze uitgevers zijn separate contracten afgesloten.

De Distributie uit Centraal Depot activiteiten bestaan uit het ten behoeve van de boekverkopers en de uitgevers ter beschikking stellen van een breed aanbod van titels, waarvan de distributie plaatsvindt op basis van een uniform stelsel van tarieven en voorwaarden. De financiële dienstverlening betreffen de activiteiten die bestaan uit het factureren en incasseren in opdracht van uitgevers aan boekverkopers. Tevens koopt CB de artikelvorderingen van de uitgevers zodat het incassorisico op de artikelvorderingen gebaseerd op een akte van cessie grotendeels voor rekening van CB komt. De informatie dienstverlening betreffen activiteiten die bestaan uit het ten behoeve van de boekverkopers en uitgevers ontwikkelen, ter beschikking stellen en onderhouden van bestel- en assortimentsinformatiesystemen, alsmede het op verzoek van klanten en brancheorganisaties verstrekken van informatie over het titelbestand, de omzetten naar genres en soortgelijke managementinformatie.

Specificatie van de netto omzet	2017	2016
Fysieke distributie boeken	45.882	44.344
Financiële dienstverlening	5.330	5.298
Informatie dienstverlening	3.348	3.235
Totaal	54.560	52.877

Vervoer

De activiteiten bestaan voornamelijk uit het verzorgen van de groepage en het vervoer van binnen- en buitenlandse boeken, tijdschriften, fashion en healthcare tussen de leveranciers, CB en de afnemers.

Specificatie van de netto omzet	2017	2016
Aansluitkosten	1.680	1.507
Vervoer boeken binnen- en buitenland	11.001	10.514
Contractvervoer	26.539	24.799
Totaal	39.220	36.820

Logistieke dienstverlening

De activiteiten bestaan voornamelijk uit het verzorgen van logistieke distributie van fashion, healthcare en andersoortige artikelen tussen de leveranciers, CB en de afnemers.

Specificatie van de netto omzet	2017	2016
Logistieke dienstverlening	19.156	14.161

CB Print on Demand

De activiteiten bestaan uit het printen van boeken.

De activiteiten van in- en verkoop van buitenlandstalige boeken zijn in de loop van 2017 gestaakt.

Specificatie van de netto omzet	2017	2016
Groothandel	1.411	6.677
Print on Demand	2.757	2.517
Totaal	4.168	9.194

15 Kostprijs van de omzet

De kostprijs van de omzet is als volgt te specificeren:

	2017	2016
Groothandel	924	5.848
Print on Demand	2.763	2.514
Overige	3.118	-
Totaal	6.805	8.362

Onder deze kosten zijn opgenomen de kosten van handelsgoederen en de productiekosten behorend bij het printen van boeken.

Bedrijfslasten

16 Kosten uitbesteed werk

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
Transport binnenland	10.641	9.326
Transport buitenland	2.882	2.141
Totaal	13.523	11.467

17 Arbeidskosten

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
Salarissen	32.684	31.436
Sociale lasten	5.419	5.429
Pensioenlasten	3.090	3.151
Extern personeel	15.624	14.644
Overige	2.383	2.170
Totaal	59.200	56.830

De personeelskosten, uitgezonderd de kosten van extern personeel, hebben voor 2017 betrekking op gemiddeld 822 medewerkers (2016: 792 medewerkers), gemeten in FTE's. De externe personeelskosten hebben betrekking op 388 FTE's (2016: 352 FTE's).

De indeling van het totaal aantal medewerkers (FTE's) over de functionele gebieden is als volgt:

	2017	2016
Logistiek en productie	914	833
Commercie	48	57
ICT	88	92
Overige	160	162
Totaal	1.210	1.144

Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland en België. Het aantal medewerkers werkzaam in België is gemeten in FTE's 71 (2016: 72).

18 Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn als volgt samengesteld:

	2017	2016
Afschrijvingen immateriële vaste activa	2.403	2.283
Afschrijvingen materiële vaste activa	5.236	4.960
	<hr/>	<hr/>
Resultaat verkoop (im)materiële vaste activa	7.639	7.243
	-46	56
Totaal	<hr/> 7.593	<hr/> 7.299

19 Overige bedrijfskosten

De specificatie luidt als volgt:

	2017	2016
Wagenpark	4.859	4.690
Huisvesting	6.324	6.004
Onderhoud inventaris	1.924	1.611
Automatisering	2.992	2.591
Verpakkingsmateriaal	3.465	3.538
Diensten door derden	2.146	2.131
Verzekeringen	1.342	1.304
Kantoor	908	883
Dotatie / vrijval voorzieningen	96	-52
Overige	2.024	1.487
Totaal	<hr/> 26.080	<hr/> 24.187

Onder overige is een negatief resultaat op koersverschillen opgenomen van € 20 (2016: € 45 positief). Gedurende het boekjaar is een last van € 1.991 (2016: € 2.174) met betrekking tot leasebetalingen verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Directie en commissarissen

Op grond van artikel 383 Titel 9 Boek 2 BW is de bezoldiging van de enige statutaire directeur niet opgenomen. De commissarissen ontvingen in 2017 een vergoeding van € 99 (2016: € 99) voor hun werkzaamheden.

20 Rente

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
Rentelasten	-580	-491
Rentebaten	364	608
Totaal	-216	117

In de rentelasten is opgenomen de afwaardering van de rentecaps € 0 (2016: € 1).

21 Belastingen

De onderneming vormt samen met CB Holding Vastgoed B.V. (en haar dochter-ondernemingen), Hulpmiddelbezorgd B.V. en eBoekhuis B.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting, waarvan Centraal Boekhuis B.V. aan het hoofd staat en is uit dien hoofde aansprakelijk voor de schulden van de fiscale eenheid. De vennootschapsbelasting is in elk van de vennootschappen binnen de hiervoor genoemde fiscale eenheid opgenomen tegen het tarief van 25%.

CB Facturatie B.V., CB Vlaanderen N.V. en CB Fashion B.V. zijn zelfstandig belastingplichtig.

Bij de berekening van de geconsolideerde vennootschapsbelasting is rekening gehouden met de fiscale faciliteiten die voor de verschillende groeps-ondernemingen gelden.

De geconsolideerd verschuldigde belasting is als volgt te berekenen:

	2017	2016
25% (2016: 25%) van het belastbaar bedrag	2.580	2.012
Correcties voorgaande jaren	13	-259
Mutatie latente belastingen	-115	-6
Totaal	2.478	1.747

22 Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van accountants zijn ten laste gebracht van de onderneming, en haar dochtermaatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

2017	Deloitte Belasting- adviseurs B.V.	Deloitte Accountants B.V.	Deloitte Risk Services B.V.	Deloitte Consulting B.V.	Totaal Deloitte netwerk
Onderzoek van de jaarrekening	-	130	-	-	130
ISAE 3402 onderzoek	-	-	92	-	92
Adviesdiensten op fiscaal terrein	2	-	-	-	2
Andere niet controle diensten	-	-	-	32	32
	<hr/> 2	<hr/> 130	<hr/> 92	<hr/> 32	<hr/> 256
2016					
Onderzoek van de jaarrekening	-	129	-	-	129
ISAE 3402 onderzoek	-	-	72	-	72
Adviesdiensten op fiscaal terrein	6	-	-	-	6
Andere niet controle diensten	-	-	-	18	18
	<hr/> 6	<hr/> 129	<hr/> 72	<hr/> 18	<hr/> 225

Overzicht van het totaalresultaat

Overzicht totaalresultaat van de onderneming

	2017	2016
Geconsolideerd resultaat na belastingen	6.865	3.923
Aandeel derden	187	-383
Geconsolideerd resultaat toekomend aan de rechtspersoon	6.678	4.306

Enkelvoudige balans

(voor resultaatverwerking)
(bedragen x € 1.000)

Activa	Toelichting	31-12-2017	31-12-2016
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	23	4.923	8.605
Materiële vaste activa	24	7.165	8.454
Financiële vaste activa	25	72.318	52.780
Totale vaste activa		84.406	69.839
Vlottende activa			
Voorraden		162	217
Vorderingen			
Debiteuren		19.231	17.426
Groepsmaatschappijen		1.151	4.315
Overige vorderingen en overlopende activa		3.220	2.936
Totaal vorderingen		23.602	24.677
Liquide middelen		3.688	-
Totaal vlottende activa		27.452	24.894
Totaal		111.858	94.733

Passiva	Toelichting	31-12-2017	31-12-2016
Eigen vermogen	26		
Geplaats en gestort kapitaal		1.225	1.225
Wettelijke reserve		7.824	7.007
Algemene reserve		26.053	24.717
Onverdeeld resultaat		6.678	4.306
Totaal eigen vermogen		41.780	37.255
Voorzieningen			
Latente belastingverplichtingen		1.501	1.724
Overige voorzieningen		667	818
Totaal voorzieningen	27	2.168	2.542
Langlopende schulden	28		
Langlopende schulden		20.345	16.560
		20.345	16.560
Kortlopende schulden	29		
Kredietinstellingen		3.215	4.197
Crediteuren		3.200	4.822
Groepsmaatschappijen		29.763	17.937
Belastingen en sociale verzekeringen		5.507	4.851
Overige schulden en overlopende passiva		5.880	6.569
Totaal kortlopende schulden		47.565	38.376
Totaal		111.858	94.733

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening

(bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	7.665	4.141
Overige baten en lasten na belastingen	-987	165
Resultaat toekomend aan de rechtspersoon	6.678	4.306

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De hierna in dit hoofdstuk vermelde bedragen zijn opgenomen in duizenden euro's.

Algemeen

Voor zover posten uit de balans en winst-en-verliesrekening niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening. De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening. Voor de fiscale waardering van de investeringen is gebruik gemaakt van de in 2009 door de overheid geïntroduceerde mogelijkheden ter bestrijding van de kredietcrisis.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaats gevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Toelichting op de enkelvoudige balans

23 Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa in het verslagjaar is als volgt:

	Software	Goodwill	Activa in uitvoering	Totaal
Stand per 31 december 2016				
Aanschaffingskosten	23.333	7.895	757	31.985
Cumulatieve afschrijvingen	-17.374	-6.006	-	-23.380
Boekwaarde	5.959	1.889	757	8.605
Mutaties in de boekwaarde				
Investeringskosten	-	-	2.006	2.006
Herrubricering	-671	-	-1.682	-2.353
Desinvesteringen	-1.155	-5.648	-	-6.803
Afschrijvingen	-1.400	-32	-	-1.432
Afschrijvingen over desinvesteringen	1.109	3.791	-	4.900
Totaal mutaties	-2.117	-1.889	324	-3.682
Stand per 31 december 2017				
Aanschaffingskosten	21.507	2.247	1.081	24.835
Cumulatieve afschrijvingen	-17.665	-2.247	-	-19.912
Boekwaarde	3.842	-	1.081	4.923

24 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa in het verslagjaar is als volgt:

	Gebouwen	Hardware	Inventaris	Vervoer- middelen	Activa in uitvoering	Totaal
Stand per 31 december 2016						
Aanschaffingskosten	204	9.820	43.302	626	936	54.888
Cumulatieve afschrijvingen	-203	-6.407	-39.645	-179	-	-46.434
Boekwaarde	1	3.413	3.657	447	936	8.454
Mutaties in de boekwaarde						
Investeringskosten	-	-	-	-	1.472	1.472
Herrubricering	-	421	1.324	94	-1.895	-56
Desinvesteringen	-	-151	-65	-	-	-216
Afschrijvingen	-	-1.232	-1.418	-55	-	-2.705
Afschrijvingen over desinvesteringen	-	151	65	-	-	216
Totaal mutaties	-	-811	-94	39	-423	-1.289
Stand per 31 december 2017						
Aanschaffingskosten	204	10.090	44.561	720	513	56.088
Cumulatieve afschrijvingen	-203	-7.488	-40.998	-234	-	-48.923
Boekwaarde	1	2.602	3.563	486	513	7.165

De desinvesteringen waren reeds volledig afgeschreven, er is geen boekresultaat behaald (2016: verlies € 83, verwerkt onder de afschrijvingslasten materiële vaste activa).

25 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa in het verslagjaar is als volgt:

	Deelnemingen in groeps- maat- schappijen	Deelneming in overige maat- schappijen	Vorderingen op groeps- maat- schappijen	Overige vorderigen	Totaal
Stand per 31 december 2016	52.558	-	222	-	52.780
Mutaties boekjaar					
Resultaat 2017	7.351	314	-	-	7.665
Verwerking waardering deelneming	-	-209	-	-	-209
Mutatie boekjaar	-	-	-222	3.148	2.926
Aankoop deelneming	-	9.500	-	-	9.500
Verkoop deelneming	-344	-	-	-	-344
Stand per 31 december 2017	59.565	9.605	-	3.148	72.318

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

De specificatie van de in de consolidatie betrokken groepsmaatschappijen luidt als volgt:

Naam	Statutaire zetel	Geplaatst aandelen- kapitaal
CB Holding Vastgoed B.V.	Culemborg	100%
CB Vlaanderen N.V.	Antwerpen, België	99%
eBoekhuis B.V.	Culemborg	100%
CB Facturatie B.V.	Culemborg	33,33%
Hulpmiddelbezorg B.V.	Culemborg	100%
via CB Holding Vastgoed B.V.:		
CB Hoofdlocatie Culemborg B.V.	Culemborg	100%
CB Overflow 1 B.V.	Culemborg	100%
CB Overflow 2 B.V.	Culemborg	100%
CB Overflow 3 B.V.	Culemborg	100%
CB Overslagpunt Meppel B.V.	Culemborg	100%
CB Overslagpunt 's-Gravenhage B.V.	Culemborg	100%
Centraal Boekhuis B.V. bezit één prioriteitsaandeel in CB Facturatie B.V. op basis waarvan CB Facturatie B.V. behoort tot de voor consolidatie betrokken groepsmaatschappijen.		

De specificatie van de niet in de consolidatie opgenomen maatschappijen luidt als volgt:

	Statutaire zetel	Geplaatst aandelenkapitaal
Joint Book Services B.V.	Culemborg	50%
CB Printforce B.V.	Alphen aan den Rijn	50%

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor de schulden van de desbetreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd, primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het resterende aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de vennootschap ten behoeve van deze deelnemingen.

Deelnemingen in overige maatschappijen

De groepsmaatschappijen (m.u.v. Joint Book Services B.V. en CB Printforce B.V.) zijn opgenomen in de geconsolideerde balans, winst-en-verliesrekening en kasstroomoverzicht.

Overige vorderingen

Onder de overige vorderingen en overlopende activa is een bedrag opgenomen van € 0 (2016: € 16) uit hoofde van pensioenen.

Tevens is er onder de overige vorderingen een bedrag opgenomen van € 850 (2016: € 0) uit hoofde van financial lease.

26 Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen kan als volgt worden weergegeven:

	Geplaatst en gestort kapitaal	Wettelijke reserve	Algemene reserve	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 1 januari 2016	1.225	4.283	43.548	5.831	54.887
Dividend resultaat 2015	-	-	-	-5.831	-5.831
Mutatie wettelijke reserve geactiveerde kosten onderzoek en ontwikkeling	-	2.724	-2.724	-	-
Dividend ten laste van algemene reserve	-	-	-16.107	-	-16.107
Resultaat na belastingen 2016	-	-	-	4.306	4.306
Stand per 31 december 2016	1.225	7.007	24.717	4.306	37.255
Dividend resultaat 2016	-	-	-	-2.153	-2.153
Mutatie wettelijke reserve geactiveerde kosten onderzoek en ontwikkeling	-	712	-712	-	-
Mutatie algemene reserve	-	-	2.153	-2.153	-
Mutatie wettelijke reserve deelneming	-	105	-105	-	-
Resultaat na belastingen 2017	-	-	-	6.678	6.678
Stand per 31 december 2017	1.225	7.824	26.053	6.678	41.780

Per 31 december 2008 bestaat het maatschappelijk kapitaal uit 13.000 aandelen met ieder een nominale waarde van € 0,454. Hiervan zijn 2.700 aandelen geplaatst en volgestort. Gedurende 2017 heeft geen mutatie in het aandelenkapitaal plaatsgevonden.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2016

De Algemene Vergadering van aandeelhouders heeft op 3 mei 2017 besloten € 2.153 uit te keren aan de Aandeelhouders. Dit komt neer op 50% van de netto winst over het boekjaar 2016 ter grootte van € 4.306.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2017

De winst over het boekjaar 2017 ad € 6.678 staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

27 Voorzieningen

De voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter.
Het verloop van de voorzieningen in het verslagjaar is als volgt:

	Latente belasting- verplichting	Overige voorzieningen	Totaal voorzieningen
Stand per 31 december 2016	1.724	818	2.542
Mutaties boekjaar			
Dotaties	-	447	447
Vrijval	-	-48	-48
Onttrekkingen	-223	-550	-773
Stand per 31 december 2017	1.501	667	2.168

28 Langlopende schulden

De onder deze post opgenomen schulden hebben een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

De onder deze post opgenomen schulden hebben een resterende looptijd langer dan 1 jaar. De aflossingsverplichtingen voor het komend boekjaar zijn opgenomen onder de kortlopende schulden. Het gedeelte met een looptijd langer dan 5 jaar bedraagt nihil.

De post bestaat uit vier leningen welke in december 2016 en oktober 2017 zijn verstrekt door de Coöperatieve Rabobank U.A. statutair gevestigd te Amsterdam en handelend onder de naam Rabobank West Betuwe. Het resterende bedrag van deze leningen bedraagt € 23,6 miljoen.

- Lening I betreft een lening van € 7,4 miljoen welke in 16 kwartaaltermijnen van € 460 wordt afgelost. Het rentepercentage op deze lening bedraagt 3-maands Euribor met een opslag van 2,0% bij een leverage boven de 1,5 en bij een leverage lager dan 1,5 wordt de opslag 1,75%.
- Lening II betreft een lening van € 6,7 miljoen welke aan het eind van de looptijd (december 2021) wordt afgelost. Het rentepercentage op deze lening bedraagt 3-maands Euribor met een opslag van 2,2% bij een leverage boven de 1,5 en bij een leverage lager dan 1,5 wordt de opslag 1,95%.
- Lening III betreft een lening van € 5,5 miljoen welke in 16 kwartaaltermijnen van € 344 wordt afgelost, te beginnen op 31 maart 2018. Het rentepercentage op deze lening bedraagt 3-maands Euribor met een opslag van 2,35% bij een leverage boven de 1,5 en bij een leverage lager dan 1,5 wordt de opslag 2,10%.
- Lening IV betreft een lening van € 4,0 miljoen welke aan het eind van de looptijd

(december 2021) wordt afgelost. Het rentepercentage op deze lening bedraagt 3-maands Euribor met een opslag van 2,35% bij een leverage boven de 1,5 en bij een leverage lager dan 1,5 wordt de opslag 2,10%.

De lening is verleend op de registergoederen staande en gelegen:

- Erasmusweg 10, Culemborg
- Wolga 1, 's-Gravenhage
- Oeverlandenweg 4, Meppel
- De onderpanden van 's-Gravenhage en Meppel vallen gefaseerd vrij in respectievelijk 2018 en 2019.

29 Kortlopende schulden

De onder deze post opgenomen schulden vervallen binnen 1 jaar.

Onder de overige schulden en overlopende passiva is een bedrag opgenomen van € 358 (2016: € 0) uit hoofde van pensioenen.

30 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Aan het einde van het verslagjaar bedragen de totale resterende verplichtingen uit hoofde van de huur van opslagruimte en overslagpunten € 4.006 tegen € 4.269 in 2016. De in het komende jaar vervallende huurtermijnen bedragen € 4.006 tegen € 4.269 in 2016.

Voor het wagenpark zijn operational leaseverplichtingen aangegaan. De totale resterende leaseverplichtingen bedragen € 2.624 tegen € 3.956 in 2016.

Van deze verplichting heeft € 140 een looptijd langer dan 5 jaar tegen € 205 in 2016. De in het komende jaar vervallende leaseverplichtingen bedragen € 1.006 tegen € 1.366 in 2016.

Daarnaast zijn er verplichtingen aangegaan voor een bedrag van € 343 (2016: € 388) die betrekking hebben op aanschaf van activa en onderhoud gebouwen.

Garantie

ABN AMRO Bank heeft een obligofaciliteit verstrekt aan CB Fashion B.V. van € 1.200. Ter zekerheid van deze obligofaciliteit heeft Centraal Boekhuis B.V. een borgstelling afgegeven van € 600.

Voor de schuld van CB Fashion B.V. aan Econocom Nederland B.V. van € 933 is Centraal Boekhuis B.V. voor 50% hoofdelijk aansprakelijk.

Bankgaranties

De vennootschap heeft per ultimo 2017 bankgaranties voor een bedrag van € 25 (2016: € 25) afgegeven. De maximale garantiefaciliteit bedraagt € 100.

WAO-differentiatie

Als gevolg van het feit dat (ex-)medewerkers in het verleden (gedeeltelijk) in de WAO terecht zijn gekomen, zal de komende jaren een hogere WAO premie betaald dienen te worden. Voor deze extra kosten is geen voorziening opgenomen en deze zullen worden verantwoord in de komende jaren.

31 Belastingen

De vennootschap is volgens de standaardvoorwaarden aansprakelijk voor de te betalen vennootschapsbelasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen.

32 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum met een materieel belang.

Culemborg, 4 april 2018

De Raad van Commissarissen

De Directie

Overige gegevens

The image features a background with a blue-to-dark-blue gradient. A prominent graphic element is a wide, diagonal ribbon that starts from the bottom left and extends towards the top right. The ribbon has a dark blue outer edge and a lighter blue inner section, creating a layered effect.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de aandeelhouders en de raad van commissarissen van Centraal Boekhuis B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Centraal Boekhuis B.V. te Culemborg gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Centraal Boekhuis B.V. op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2017.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2017.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Centraal Boekhuis B.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Voorwoord
- CB, Ahead with smart logistics
- Organisatie
- Geconsolideerde kerncijfers
- Raad van Commissarissen boekjaar
- Bericht Raad van Commissarissen
- Het bestuursverslag
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controle-opdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die

verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het bestuur en de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Utrecht, 4 april 2018
Deloitte Accountants B.V.

Was getekend:
drs. S.G. Verrips RA

Statutaire winstbestemmingsregeling

De statutaire regeling over de winstbestemming (artikel 35) luidt als volgt:

- 1 De winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering.
- 2 De Algemene Vergadering kan de te haren beschikking staande winst geheel of gedeeltelijk aan de reserves toevoegen.
- 3 Uitkeringen aan Aandeelhouders kunnen slechts plaatsvinden tot ten hoogste het uitkeerbare deel van het eigen vermogen.
- 4 Uitkering van de winst gebeurt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
- 5 De Algemene Vergadering kan, met inachtneming van het dienaangaande in lid 3 bepaalde, besluiten tot uitkering van interim-dividend en tot uitkeringen ten laste van een reserve.

Vijf jaren Centraal Boekhuis B.V. (geconsolideerd)

(bedragen x € 1.000)

Balansgegevens	2017	2016	2015	2014	2013
Vaste activa	44.253	41.051	41.300	45.662	38.695
Vlottende activa	109.307	120.946	115.933	117.555	110.168
Totaal activa	153.560	161.997	157.233	163.217	148.863
Groepsvermogen	41.816	37.635	55.653	65.551	64.115
Voorzieningen	2.196	2.658	2.848	4.011	3.337
Langlopende schulden	20.345	18.364	4.093	4.922	3.325
Kortlopende schulden	89.203	103.340	94.639	88.733	78.086
Totaal passiva	153.560	161.997	157.233	163.217	148.863
Solvabiliteit	27,2	23,2	35,4	40,2	43,1
Cashflow	14.271	11.605	13.686	13.417	10.061
Bruto investeringen	6.440	10.122	3.514	13.560	3.142
Toename geldmiddelen	-3.955	-1.919	12.995	-8.812	-1.506
Dividenduitkering	2.153	21.938	15.737	5.023	7.116

	2017	2016	2015	2014	2013
Netto omzet					
Distributie boeken	54.560	52.877	52.283	51.225	50.920
Vervoer	39.220	36.820	36.406	36.379	23.926
Logistieke dienstverlening	19.156	14.161	12.136	8.176	1.713
Groothandel/CB Print on Demand	4.168	9.194	9.873	8.446	9.908
Huuropbrengsten en overige	5.342	2.424	1.981	1.082	245
	122.446	115.476	112.679	105.308	86.712
Kostprijs van de omzet					
Groothandel/CB Print on Demand	6.805	8.362	8.836	7.190	8.166
Bedrijfslasten					
Kosten uitbesteed werk	13.523	11.467	10.942	10.897	3.026
Arbeidskosten	59.200	56.830	53.623	48.767	40.442
Afschrijvingen	7.593	7.299	7.855	7.680	7.538
Bijzondere waardevermindering	-	2.098	-	-	-
Overige bedrijfskosten	26.080	24.187	24.233	24.034	24.955
	106.396	101.881	96.653	91.378	75.961
Bedrijfsresultaat	9.245	5.233	7.190	6.740	2.585
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en effecten	-	18	51	38	-
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	-	142	490	547	-
Rente	-216	117	206	254	730
Resultaat vóór belastingen	9.029	5.510	7.937	7.579	3.315
Belastingen	-2.478	-1.747	-2.174	-2.277	-752
Resultaat deelneming	314	160	79	25	-40
Aandeel derden	-187	383	-11	410	-
Geconsolideerd resultaat toekomend aan de rechtspersoon	6.678	4.306	5.831	5.737	2.523

	2017	2016	2015	2014	2013
Kengetallen					
Bedrijfsresultaat					
... in % van vorig jaar	177	73	107	261	31
... in % van opbrengsten	7,6	4,5	6,4	6,4	3,0
Geconsolideerd resultaat toekomend aan de rechtspersoon					
... in % van vorig jaar	155	74	102	227	35
... in % van gemiddeld groepsvermogen	16,8	9,2	9,6	8,8	3,8
Gemiddeld aantal personeelsleden*	1.210	1.144	1.063	990	758
Netto omzet per FTE	101,2	100,9	106,0	106,4	114,4
Arbeidskosten als % van de netto omzet	48,3	49,2	47,6	46,3	46,6
* Aantal gemeten in Full Time Equivalents					

CB Nederland

Erasmusweg 10
4104 AK Culemborg
+31 (0)345 47 59 11
info@cb.nl

CB België

Baaijensstraat 2-D
9240 Zele België
Uitbreidingstraat 84
2600 Berchem België
+32 (0)524 569 11
service@cb.be

www.cb.nl
www.cb.be

Colofon

Jaarverslag 2017 Centraal Boekhuis B.V.
www.cb.nl

Ontwerp en opmaak
Smidswater

Drukwerk
CB Print on demand

© copyright 2018, Centraal Boekhuis B.V., Culemborg